

Speditørens panteret: Bøjet i neon

Aage Krogh-Christoffersen
aakc@dasp.dk

Vestre Landsret i Viborg afsagde den 29. maj 2002 dom i en retssag, der var anlagt af konkursboet efter selskabet Colorlux Europe A/S (herefter: Colorlux), der fabrikerede lysreklamer og neonskilte, samt Nordisk Factoring A/S (herefter: (Nordisk Factoring)), som Colorlux Europe A/S belånte sine fakturaer hos. Sagen var anlagt mod Dan-

udførte transporter. Til sikkerhed for dette tilgodehavende udøvedes tilbageholdsret i alt gods under speditørens kontrol under henvisning til NSAB § 14. Der var tale om neonskilte for en samlet værdi, der langt oversteg, hvad Colorlux skyldte Blue Water.

Konkursboet efter Colorlux ville ikke anerkende pante-

Spørgsmålet i sagen var således, om tilbageholdsretten, der indgår som en del af speditørens panteret i henhold til NSAB § 14, kunne omstødes efter konkurslovens § 70.

Konkurslovens § 70

Denne bestemmelse har følgende ordlyd:

Panteret eller anden sikkerhedsret, som ikke er tilsagt fordringshaveren ved gældens stiftelse, eller som ikke er sikret mod retsforfølgning uden unødigt ophold efter gældens stiftelse, kan fordres omstødt, hvis sikringsakten er foretaget senere end tre måneder før fristdagen.

Stk. 2. Er pantet stillet til fordel for en af skyldneren nærstående, kan omstødelse ske, hvis sikringsakten under de i stk. 1 angivne omstændigheder er foretaget senere end to år før fristdagen, medmindre det godtgøres, at skyldneren hverken var eller ved pantsætningen blev insolvent.

Bestemmelsen giver mulighed for omstødelse i to situationer:

1. led: Hvis sikkerhedsstillelsen tilsiges *efter* gælden er stiftet (uanset hvornår sikringsakten er iagttaget), eller

2. led: Hvis sikkerhedsstillelsen tilsiges *før eller samtidig med* at gælden stiftes, men hvis sikringsakten ikke er foretaget *uden unødigt*

ske Speditørers medlemsvirksomhed Blue Water Shipping A/S (herefter: Blue Water). Sagen blev behandlet af Vestre Landsret som 1. instans, idet sagen var af principiel karakter.

Den 23. februar 2001 blev Colorlux erklæret konkurs. På dette tidspunkt havde Blue Water et tilgodehavende på DKK 391.551,76, der hidrørte fra tidligere

retten i NSAB § 14 og anlagde herefter retssag mod Blue Water. I forbindelse med retssagens anlæg var parterne dog blevet enige om, at konkursboet deponerede et kontant beløb svarende til Blue Waters tilgodehavende, idet dette beløb trådte i stedet for det tilbageholdte gods, således at godset ikke skulle henstå på lager igennem en langvarig retssag og evt. miste værdi.

Vestre Landsret, Gråbrødre Kirkestræde 3, 8800 Viborg

Billede © Copyright www.domstol.dk

Speditørens panteret:
Bøjet i neon **1**

Succesfuld IT-
implementering?
Edb-kontrakten er
afgørende **3**

Det nye forsendel-
sessystem på edb **5**

Speditørens panteret: Bøjet i neon (fortsat)

ophold efter gældens stiftelse.

En ”*sikkerhedsstillelse*” er f.eks. et løfte om panteret i gods.

Det tidspunkt, hvor ”*sikkerhedsstillelsen tilsiges*”, er det tidspunkt, hvor speditøren og kunden indgår en transportaftale, hvori der indgår en henvisning til NSAB. På dette tidspunkt ”*tilsiger*” kunden en sikkerhedsret overfor speditøren i alt gods, som speditøren i forbindelse med samarbejdet får i hænde.

Det tidspunkt, hvor ”*sikringsakten foretages*”, er det tidspunkt, hvor speditøren får kontrol over godset.

Baggrunden for konkurslovens § 70

Baggrunden for bestemmelsens 1. led er, at der op til en konkurs ofte vil ske det, at én eller flere kreditorer begynder at kræve sikkerhedsstillelser som vilkår for fortsat at give debitor kredit, når de får anelse om, at en konkurs er på vej. Hvis man accepterede, at debitor frit kunne stille sikkerhed overfor den kreditor, der måtte komme først, eller som debitor har det nærmeste forhold til, da ville der ske en urimelig og tilfældig begunstiggelse af én kreditor frem for andre. Derfor bestemmer konkurslovens § 70 ganske enkelt, at der kan ske omstødelse af sikkerhedsstillelse for ”gammel gæld” – altså gæld, der først stilles sikkerhed for, *efter* gælden er stiftet.

Omvendt er der ikke per definition noget betænkeligt ved, at f.eks. en bank, der skal låne penge til debitorselskabet, *samtidig* med lånets oprettelse får pant i debitors ejendom, eller at den speditør, der skal transportere al debitorselskabets gods ved samarbejdet påbegyndelse, kræver panteret i alt gods, som han *fremtidigt* får i hænde. Det er naturligvis en fordel for netop disse kreditorer, at de har den sikkerhed, men der er ikke per definition noget illoyalt overfor de øvrige kreditorer derved, idet alternativet da ville være, at debitorselskabet måske slet ikke kunne få noget lån eller nogen speditør til at arbejde for sig, eller at dette i hvert fald blev betydeligt dyrere.

Bestemmelsens 2. led supplerer 1. led derved, at den tilskynder de kreditorer, der har fået tilsagt sikkerhedsrettighe-

der i gods, fordringer eller andet, der tilhører debitor, til at foretage sikringsakten så hurtigt som muligt. Dette er hensigtsmæssigt, idet de fleste sikringsakter medfører en vis form for offentliggørelse. F.eks. skal et pantebrev i debitors faste ejendom tinglyses, for at sikringsakten er foretaget. Derved bliver pantebrevet offentliggjort, og debitors øvrige kreditorer får derved mulighed for at få kendskab til sikkerhedsstillelsen.

Konkurslovens § 70 vs. speditøren

Omskrevet til speditørens forhold kan konkurslovens § 70 siges at give mulighed for omstødelse som følger:

1. led: Hvis NSAB først indgår i aftaleforholdet overfor speditørens kunde, *efter* at der er indgået nogle tidligere transportaftaler, eller

2. led: Hvis NSAB er aftalt *før eller samtidig med*, at gælden stiftes ved de indgåelse af transportaftaler, men hvis speditøren ikke får godset i hænde *uden unødigt ophold* efter transportaftalernes indgåelse.

Det er således ikke nok for speditøren, at kunden lover ham, at han skal have panteret i alt kundens gods. Speditøren skal også have godset under kontrol. Det øjeblik, hvor speditøren slipper kontrollen med godset – f.eks. ved at udlevere det til modtageren – har speditøren ikke længere panteret i godset. Og ydermere: Han skal få kontrol med godset ”uden unødigt ophold”, efter at hans krav mod kunden er opstået. Dette sidste led betyder i praksis, at speditøren ikke bare kan lade tiden gå og lade sine ubetalte tilgodehavender vokse uden at gøre noget. Han skal sørge for at få sine tilgodehavender afviklet løbende.

Retssagen

I retssagen mellem Colorlux og Nordisk Factoring mod Blue Water var situationen således alvorlig for begge parter:

En *omstødelse* ville betyde, at Blue Water måtte opgive sin tilbageholdsret og derefter være henvist til at opgøre sine ubetalte regninger og anmelde gælden som et simpelt krav i konkursboet. Dette ville medføre, at Blue Water blot ville få dividende af kravet –

forudsat at der overhovedet var midler nok til udbetaling af dividende.

Omvendt: Hvis retten fandt, at Blue Waters panteret *ikke* ville kunne omstødes, ville Blue Water være berettiget til at opretholde sin panteret i godset og ville derefter kunne få udbetalt det beløb, som konkursboet havde deponeret.

Der var med andre ord ca. DKK 400.000 at vinde og kun omkostningerne ved retssagen at tabe for Blue Water.

Tidligere retspraksis

Idet speditørens panteret og konkurslovens regel om omstødelse af sikkerhedsrettigheder har henholdsvis 93 og 129 år på bagen skulle man tro, at retstilstanden var afklaret. Det forholder sig imidlertid sådan, at der kun er to tidligere offentliggjorte afgørelser på netop dette område. Disse er begge afsagt af SØ- og Handelsretten i henholdsvis 1959 og 1991. Samtidig foreligger der en Højesteretsdom fra 1973, hvor et mindretal på 2 af sagens 7 dommere kommer med en udtalelse – en *dissens* – der kunne tyde på, at i hvert fald den første af de to SØ- og Handelsrettsdomme ikke var korrekt. Ydermere foreligger der norsk retspraksis, hvorved speditørens panteret i et enkelt tilfælde er blevet omstødt med henvisning til, at speditøren reelt agerede som transportør, og ikke udførte traditionelle speditørens ydelser som indfortoldning, dokumentudstedelse m.v. Dertil kommer, at konkursloven siden sin tilblivelse i 1873 er blevet ændret to gange for så vidt angår bestemmelsen om omstødelse af sikkerhedsrettigheder: I 1960 og 1977.

Retstilstanden før sagen var således på ingen måde klar. Kurator i konkursboet, der er en særdeles velanskrevet advokat, tog det grundlæggende standpunkt, at to Højesteretsdommere suppleret af norsk retspraksis godt kunne tænkes at veje tungere end to domme fra SØ- og Handelsretten, hvoraf den ene endda lå to lovændringer tilbage.

Der var i forbindelse med sagen enighed mellem parterne om, at NSAB var aftalt behørigt, og at Colorlux havde ejendomsretten til det gods, som kom Blue Water i hænde. På dette grundlag blev sagen anlagt.

Speditørens panteret: Bøjet i neon (fortsat)

Domsforhandlingen

Det var således ikke bare i juridisk forstand en principiel sag. Det var en særdeles principiel sag for Danske Speditører, idet panteretsbestemmelsen i NSAB § 14 er ganske afgørende for speditionserhvervet i en tid, hvor konkurserne mere end nogensinde kommer snigende som en tyv om natten.

Tilhørerne til retssagen (hvis der havde været nogen) er dog muligvis blevet skuffede, idet der ikke var de mange vidneafhøringer, som man kender fra amerikanske TV-serier om den unge, skarpe forsvarsadvokat, der kæmper for retfærdighed imod alle odds. Domsforhandlingen ved Vestre Landsret var mere af tør, juridisk karakter med fokus på, hvorledes konkurslovens § 70 kan fortolkes, hvorledes tidligere retspraksis spiller ind i den forbindelse, og hvad hensynene bag NSAB § 14 er.

Fra Blue Waters side blev der dog foretaget vidneafhøring af Jørn Bøllund, der under strafansvar skulle fortælle om Blue Waters samarbejde med Colorlux. Et enkelt nervepirrende øjeblik var der, da undertegnede spurgte Jørn Bøllund, om en pause, der havde været i ekspeditionerne af gods lige efter nytår i 2001, kunne siges at være "normal eller måske endda typisk". Dette forhold kan have betydning, idet panterettens opretholdelse i hvert fald til dels hviler på, at der skal have været et løbende flow i godsstrømmen. Bøllund svarede imidlertid indledningsvis "Nej, sådan vil jeg egentlig ikke sige det..." og holdt en temmelig lang pause, hvorefter han tilføjede "Sådan er det *altid* efter nytår".

Resultatet

Det var med stor glæde, at Danske Speditører og Blue Water den 29. maj 2002 kunne konstatere at have fået medhold i sagen. Landsretten afviste at

omstøde panterrettigheden, idet dommerne bl.a. lagde vægt på, at NSAB § 14 havde været aftalt fra starten af, at NSAB § 14 er rimeligt begrundet i speditionbranchens forhold, og at Blue Waters tilgodehavender var blevet afviklet løbende i rimelig og sædvanlig tidsmæssig sammenhæng med de enkelte transporters udførelse.

Konkursboet valgte at acceptere dommen, og den er således ikke blevet anket til Højesteret. Det må nu derfor siges at være slået endeligt fast, at speditørens panteret "holder vand" i tilfælde af konkurs, forudsat at NSAB § 14 er aftalt og finder anvendelse, og forudsat at NSAB § 14 er aftalt forud for gældsstiftelsen. Yderligere kræves formodentlig, at der er et normalt flow af gods, der således kommer speditøren i hænde, så snart det er muligt i forhold til kundens handelsaftaler, og at speditøren ikke giver langvarig kredit, men søger sine tilgodehavender afviklet, efterhånden som de opstår.

Succesfuld IT-implementering? Edb-kontrakten er afgørende

Stine Monefeldt Holm
smh@daspm.dk

Mange virksomheder oplever implementeringen af IT i virksomheden som en tidskrævende og besværlig proces. Men sådan behøver det ikke nødvendigvis at være, hvis blot der anvendes de nødvendige ressourcer på at få udarbejdet et gennemtænkt kontraktgrundlag for samarbejdet. Herved kan der spares såvel tid som penge for både kunden og på sigt også for IT-leverandøren.

Særligt for IT-leverancer er der et stort behov for et gennearbejdet og struktureret kontraktgrundlag, idet IT-leverancen er karakteriseret ved en omfattende række ydelser. Som følge heraf er det ikke muligt umiddelbart at anvende et enkelt retssystem som f. eks. købeloven eller entrepriseretten som udfyldende retsgrundlag for samarbejdet. Hertil kommer at man på dette område fortsat mangler alment accepterede kutymmer, handelsnormer og retspraksis, som ellers ville kunne anvendes ved bedømmelsen af en tvist.

Denne artikel har til formål at beskrive, hvordan en kontrakt mellem IT-leverandøren og kunden ofte vil kunne tage højde for de faldgrupper og pro-

blemstillinger, der typisk opleves i et IT-implementeringsforløb.

Valg af den rette IT-leverandør

Ved valget af IT-leverandør kan virksomheden vælge at basere anskaffelsen på en egentlig udbudsforretning eller blot indhente tilbud fra en eller flere mulige leverandører. Mens udbudsreglerne er pligtige for det offentlige, har også flere private virksomheder på det seneste valgt at basere deres indkøb på principperne i de udbudsregler, som det offentlige anvender.

Uanset fremgangsmåde er det vigtigt, allerede når tilbudene indhentes, at gøre leverandøren opmærksom på, hvilket kontraktgrundlag der forudsættes anvendt, og hvilke krav virksomheden stiller til IT-leverancen. Herved afskæres leverandøren fra efterfølgende at kunne kræve vederlag for yderligere tidsforbrug eller eventuel udskydelse i tidsplanen med den grundelse, at dette ikke var oplyst på det tidspunkt, hvor leverandøren afgav sit tilbud.

Projektet skal defineres og aftalegrundlag skal vælges

En IT-leverance kan som nævnt bestå af mange elementer, f.eks. hardware, udvikling af specielt tilrettet program til virksomheden eller blot indkøb af standardsoftwarepakker. Typisk skal der i forbindelse med indkøbet tages stilling til, hvilke vedligeholdelses- og serviceaftaler der skal knyttes til anskaffelsen, ligesom det ofte skal overvejes om driften af det anskaffede IT skal outsources til leverandøren eller eventuelt en helt tredje aftalepart.

Det er i denne fase væsentligt at få valgt et aftalegrundlag, der er målrettet mod det aktuelle projekt, og som tager stilling til netop de problemstillinger og potentielle konfliktsituationer, der kan opstå under implementeringsforløbet.

Standardkontrakter eller tilpassede aftaler

Ofte vil den virksomhed, der skal anskaffe nyt IT-system, blive præsenteret for IT-leverandørens standardkontrakt, der som regel er forholdsvis ensidig og

Succesfuld IT-implementering? Edb-kontrakten er afgørende (fortsat)

i udpræget grad fratager køberen en række af de sanktionsmidler, der er behov for, såfremt IT-leverandøren ikke leverer de ønskede ydelser i rette tid eller stand.

Dette kan man som køber imødegå ved selv at præsentere et oplæg til kontrakten. På køberside findes en række udarbejdede standardkontrakter til brug for køb af IT. Et udmærket eksempel herpå er "IT-købekontrakt udarbejdet af PLS Rambøll Management".

For god ordens skyld skal det dog pointeres, at standardkontrakter aldrig bør anvendes uden de nødvendige tilretninger til det konkrete projekts omstændigheder og forløb. På sigt kan virksomheden spare såvel tid som penge ved at anvende de fornødne ressourcer på at få tilpasset kontraktgrundlaget til det aktuelle projekt eventuelt under dialog med IT-leverandøren. Uanset hvem der fremlægger kontraktudkastet, skal man være opmærksom på, at der altid bør være plads til en forhandling af indholdet heri.

Hvad skal IT-kontrakten regulere?

Edb-kontrakten har overordnet to formål. Dels skal kontrakten kunne fungere som et *styringsredskab under implementeringsprocessen*, og dels skal kontrakten tage stilling til en række *juridiske forhold*, f.eks. følgerne af en parts misligholdelse, fordelingen af parternes opgaver og ansvar i projektet og rettighederne til de ydelser, der leveres under aftalen.

Kontrakten som styringsredskab

Anskaffelse af edb er karakteriseret ved et ofte kompleks anskaffelsesforløb, hvorfor der i den indledende fase vil være et behov for at få defineret eller præciseret køberens forventninger, ønsker og krav til systemet. Det vil ofte være således, at der på det tidspunkt, hvor kontrakten underskrives, alene foreligger et foreløbigt grundlag, som parterne gennem udarbejdelsen af detailspecifikationerne skal give den fornødne detaljeringsgrad.

En typisk fordeling af ansvaret vil bestå i, at kunden påtager sig ansvaret for at få repræsenteret sine specifikke behov i virksomheden, mens leverandøren må påtage sig ansvaret for, at de

systemer, der leveres, lever op til generelle krav som f.eks. almindeligt kendte behov i den givne branche.

I denne fase bør der ligeledes tages stilling til, hvorledes der skal forholdes, såfremt parterne ikke kan opnå enighed om den endelige udformning af den detailspecifikation, der skal danne grundlag for det videre programmeringsarbejde i projektet. Det må således afklares, om der skal betales for det hidtidige udførte arbejde, og hvem der skal have rettighederne til den foreløbige detailspecifikation, der foreligger, såfremt samarbejdet allerede på dette stadie skal bringes til ophør.

Efter afsluttet programmeringsarbejde vil begge parter ofte have svært ved at overskue, hvorvidt leverancen rent faktisk stemmer overens med det aftalte, og dermed om systemet i juridisk henseende er leveret eller ej. Spørgsmålet kan søges afklaret ved gennemførelse af en såkaldt *afleveringsprøve*, som tjener til IT-leverandørens dokumentation for, at leverancen er kontraktmæssig. Prøven bør afspejle den fremtidige normale drift, således at flest mulige fejl kan konstateres under prøve.

Tidspunktet for en godkendt overtagesprøve anvendes endvidere ofte som det retlige skæringspunkt for spørgsmål vedrørende risikoen overgang, starttidspunkt for garantiperiode og reklamationsfrister, forfaldtidspunkt for en del af købesummen samt fortabelsen af visse indsigelsesmuligheder overfor fejl.

Kontraktens juridiske regulering

Udover at fungere som styringsværkstøj skal edb-kontrakten naturligvis indeholde en nærmere præcisering af de rettigheder og pligter, der påhviler den enkelte part.

Kontrakten skal således beskrive, hvilke beføjelser parterne har i de enkelte tilfælde af forsinkelser og i tilfælde af mangelfulde leverancer fra IT-leverandøren.

En ofte anvendt sanktionsmulighed i de fleste kontraktforhold er ophævelsen og dermed tilbagelevering af købsgenstanden og købesummen. Under et IT-implementeringsforløb vil en

ophævelsesadgang imidlertid ofte medføre vidtrækkende og uheldige konsekvenser for begge parter, som allerede har investeret betydelige ressourcer i projektet.

Derfor bør IT-kontrakten indeholde en række sanktionsmuligheder, som kan tages i anvendelse før en eventuel ophævelse. F.eks. kan kontrakten indeholde bestemmelser, hvor køberens hæveret for det første er betinget af, at IT-leverandøren forinden ophævelsen har afhjulpet fejl og mangler inden en vis given frist. Afhjælpningspligten kan eventuelt kompenseres med en mulighed for at pålægge IT-leverandøren en dagsbod. I tillæg her til vil køberen ligeledes ofte tillægges mulighed for at rejse et erstatningskrav mod IT-leverandøren.

Der vil omvendt også kunne være behov for at regulere IT-leverandørens sanktionsmuligheder overfor køberen, herunder hvilke muligheder leverandøren har for at stille projektet i bero eller ligefrem hæve kontrakten, såfremt køberen ikke bidrager rettidigt med sine ydelser til projektet.

Et vigtigt reguleringstema i kontrakten er spørgsmålet om rettighederne til det programmel, der udvikles under projektet. Hvis parterne intet har aftalt, vil udgangspunktet være reguleringen i ophavsretsloven. Hvis det ikke er aftalt, at programrettighederne kan overdrages, forhindrer ophavsretten, at dette efterfølgende kan ske uden leverandørens forudgående samtykke. Dette kan være et alvorligt problem i en situation, hvor køberen f.eks. står foran at skulle sælge sin virksomhed.

En anden ophavsretlig problemstilling for køberen vil være at tage højde for behovet for efterfølgende videreudvikling af programtilretningerne. Hvis intet er aftalt, må kunden som hovedregel ikke selv eller gennem anden IT-leverandør foretage videreudvikling uden rettighedsindehaverens samtykke. Der er således skabt en situation, hvor kunden er meget afhængig af den konkrete samarbejdspartner, hvilket bør forebygges i kontrakten.

Afslutningsvis skal det nævnes, at kontrakten endvidere bør indeholde bestemmelser om parternes pligt til at hemmeligholde oplysninger, som man har fået adgang til gennem projektet,

Succesfuld IT-implementering? Edb-kontrakten er afgørende (fortsat)

samt bestemmelser vedrørende løsning af tvister.

Afsluttende bemærkninger

Ovennævnte er blot et udpluk af en lang række af de problemstillinger, som såvel køber som leverandør af IT-løsninger skal tage højde for såvel forud for som under implementeringen af IT-systemet. Før anskaffelsen skal køber være opmærksom på de fordele, en udbudsprocedure kan give, men samtidig er det væsentligt at være be-

vidst om de omkostninger og det behov for ressourcer, der er knyttet til denne indkøbsform. Dernæst skal det overvejes, hvorvidt køberen vil lade et udkast til kontrakt udarbejde, således at potentielle leverandører kan præsenteres for denne. Herved kan køberen i større grad påvirke kontraktens indhold i forhold til den situation, hvor IT-leverandøren fremlægger dennes standardkontrakt.

Et generelt råd er så vidt muligt at undgå at basere samarbejdet på stan-

dardkontrakter, idet disse ofte ikke passer til projektet uden en række ændringer.

Afslutningsvist skal jeg ikke undlade at henlede den interesserede læsers opmærksomhed på Danske Speditørers hjemmeside www.dasp.dk, hvor der kan findes yderligere uddybende kommentarer til IT-standardkontrakt udarbejdet af PLS Rambøll Management.

Det nye forsendelsessystem på edb

Martin Aabak
maa@dasp.dk

Der er ingen tvivl om, at EU's forsendelsessystem er centralt for den europæiske integration og har stor betydning for de europæiske virksomheder. Systemet indebærer en midlertidig suspension af told og afgifter, der normalt er pålagt de indførte varer. Forsendelsessystemet giver således en vis fleksibilitet i varestrømmene og mulighed for toldbehandling, der hvor varerne skal forbruges, og ikke hvor de indføres.

Hvert år udstedes omkring 18 mio. forsendelsedokumenter, som vedrører told- og afgiftsbeløb på flere milliarder euro, og der er intet der tyder på, at anvendelsen af EU's forsendelsessystem – trods de store problemer – mindskes over årene.

Problemer ved det gamle forsendelsessystem

I årevis har erhvervet i almindelighed og transportbranchen i særdeleshed efterlyst andre og bedre regler for afvikling af EU's forsendelser. Reglerne bevirker en ensidig placering af ansvaret for uafsluttede forsendelsedokumenter og deraf følgende afgiftsbetaling hos speditøren eller den importerende virksomhed på objektive grundlag (dvs. ansvar uden skyld), ligesom toldmyndigheder rundt om i Europa har været stærkt kritiseret for deres manglende kontrolforanstaltninger og behandling af ordningen i øvrigt. Kritikken har særligt rettet sig i mod toldmyndighedernes lange svartider ved behandlingen af forsendelsedokumenter.

I det nuværende papirsystem er det ikke unormalt, at et forsendelsedokument kan være op til 1 år om at blive konstateret uafsluttet med deraf følgende betalingspligt for den hovedforpligtede på et tidspunkt, hvor denne står med ganske få muligheder for at forfølge et eventuelt regreskrav hos den ansvarlige part, som har forsømt sig imod at afslutte de relevante dokumenter.

Undersøgelsesudvalget

Europa Parlamentets svar på erhvervets kritik udmøntede sig blandt andet ved nedsættelse af et midlertidigt undersøgelsesudvalg i 1997, hvis konklusioner blev givet ved "Tomlinson-rapporten". Rapporten var stærk kritisk overfor kommissionens administration. Som svar på rapportens kritik udarbejdede kommissionen en handleplan for forsendelser og en reform af forsendelsesprocedurerne.

Som et centralt element i ændringerne af forsendelsesprocedurerne indføres der nu regler for overgangen til edb. Danmark tilslutter sig det nye edb-baserede forsendelsessystem (New Computerised Transit System (NCTS)), den 2 december 2002.

NCTS — National Computerised Transit System

NCTS er populært sagt et computeriseret forsendelsessystem, der ved avancerede computersystemer og elektronisk databehandling skal lette og effektivisere forvaltningen, således det tungere baserede papirsystem med

dertil hørende forsinkende elementer kan begrænses mest muligt. Den erklærede målsætning med indførelse af NCTS er:

- at gøre forsendelsesproceduren mere effektiv,
- at forebygge og opdage svig,
- at fremskynde transaktioner under forsendelsesprocedurerne og gøre dem mere sikre.

I første omgang vil det edb-baserede system ikke dække forenkledede procedurer for transport af varer ad luft- og søvej, jernbane samt gennem rørledninger, hvor man hovedsageligt anvender transportørens egen dokumentation, men vil alene være koncentreret omkring transport ad vej.

Implementeringen

Introduktionen af NCTS vil ikke blive realiseret på en gang. Der vil være tale om en overgangsperiode, hvor det papirbaserede system og NCTS vil blive anvendt sideløbende med henblik på løbende at tilpasse systemerne og gradvist udvide NCTS til at være tilgængeligt ved samtlige toldkontorer i alle lande frem til midten af 2003.

Erhvervet har i nærværende fase udtrykt en vis bekymring for de omkostninger, som er forbundet med indførelsen af NCTS, idet umiddelbare undersøgelser tyder på, at indførelsen og tilpasningen af diverse edb-systemer hos den importerende virksomhed eller hos dennes underleverandører vil indebære betydelige investeringer i udvikling samt løbende brugerbetaling. Der

Det nye forsendelsessystem på edb (fortsat)

arbejdes for nærværende på at finde en løsningsmodel, der skulle gøre det væsentligt billigere for erhvervet at indføre det nye edb-baserede toldsystem.

Endelig skal det bemærkes, at der med indførelsen af NCTS ikke er sket nævneværdige ændringer i hæftelsesforholdet, således at den hovedforpligt e-

de, hvilket i praksis vil sige - speditørerne eller den importerende virksomhed - stadigvæk hæfter på objektivet grundlag.

Såfremt der ønskes nærmere oplysninger omkring de konkrete procedurer bag NCTS samt reglerne i almindelighed, står Juridisk Afdeling naturligvis til rådighed, ligesom der henvises til

Told- og Skattestyrelsens website www.erhverv.toldskat.dk. Søg efter "NCTS" for nærmere information.

